

Energispareredegørelse

Maj 2003

Indholdsoversigt

1. Indledning	3
2. Fremskrivning af energiforbrug	4
3. Virkninger af energieffektiviseringer	7
4. Barrierer og øget markedsgennemsigtighed	9
5. Besparelsesmål for de enkelte sektorer	11
6. Nyorientering af eksisterende virkemidler	14
Energimærkning af store bygninger – ELO	15
Energimærkning af små bygninger – husmærkningsordningen	16
Energimærkning af produkter	17
Elsparefonden	20
Net- og distributionsselskabernes energispareaktiviteter	21
Aftaleordning og energiledelse	23
Energibevidst projektering	25
Energispareindsatsen i den offentlige sektor	25
Tilskud til energibesparelser hos pensionister	27
Lokale energispareudvalg	27
Information om energibesparelser	28
7. Nye energispareinitiativer	28
Fremme af særligt energieffektive køl/frys-produkter	29
Udfasning af traditionelle termoruder - frivillig aftale	29
Stramning af bygningsreglement	29
Effektivitetskrav til nye kedler samt cirkulationspumper	30
Styrkelse af energispareindsatsen i den offentlige sektor	30
Reduktion af standby forbruget	32
Styrkelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter	32

1. Indledning

EFFEKTIVISERING af energianvendelsen i form af energibesparelser kan ses i sammenhæng med regeringens samlede vækststrategi ”Vækst med Vilje”. Et mindre energiforbrug som følge af økonomisk attraktive energibesparende initiativer fører til lavere energiregninger og dermed til forbedring af konkurrenceevnen. Samtidig medfører en reduktion af energiforbruget at sårbarheden over for stigende energipriser mindskes, og at forsyningssikkerheden øges.

Endelig er energibesparelser et middel til at reducere miljøbelastningen fra energisektoren. Energiforbrug i sig selv udgør ikke et miljøproblem, men i det omfang energianvendelsen medfører negative miljøeffekter, herunder udledningen af miljøskadelige stoffer, i forbindelse med energiproduktionen vil en reduktion af energiforbruget som udgangspunkt reducere miljøbelastningen. For elbesparelser gælder dog, at hvis et lavere dansk elforbrug ikke følges op af en strammere CO₂-kvote, vil resultatet kunne være en tilsvarende øget eleksport. Elbesparelser fører derfor ikke i sig selv til lavere CO₂-emission i Danmark, med mindre de ledsages af en justering af CO₂-kvoter på elproduktionen, jf. regeringens energiudspil *Liberalisering af energimarkederne*.

Regeringen lægger vægt på at energispareindsatsen er omkostningseffektiv både for samfundet og for forbrugerne. Det betyder, at udgifterne i forbindelse med opnåelsen af besparelserne i løbet af nogle få år skal kunne dækkes af de opnåede energibesparelser. Samtidig skal indsatsen være med til at fremme lovende teknologiske løsninger, og samarbejdet mellem erhvervslivet og staten skal udvikles således at energispareindsatsen understøtter markedsmodningen af ny innovative energiløsninger.

Regeringens holdning er, at energibesparelsesindsatsen skal baseres på markeds-mæssige initiativer i stedet for tilskud eller nye afgifter. Energibesparelser skal fremmes ved at få markederne til at fungere mere effektivt. Markederne skal gøres mere gennemsikkelige og uhensigtsmæssige barrierer skal nedbrydes, således at flere af de økonomisk attraktive besparelser bliver realiseret. Det skal være let for forbrugere og virksomheder at vælge de energirigtige produkter og dermed let at identificere gode energibesparelser.

Samtidig skal udbuddet af energieffektive produkter og løsninger fremmes. Konkurrencen mellem markedets aktører skal sikre, at energibesparende apparater, produkter og ydelser leveres effektivt og så billigt som muligt.

Regeringen lægger vægt på og vil arbejde aktivt for indførelse af fælles virkemidler til fremme af energibesparelser i EU-regi. Gennem en international koordineret

indsats sikrer vi, at det ikke går ud over de danske virksomheders konkurrenceevne og samtidig fremmer det initiativernes gennemslagskraft og giver større besparelser til lavere omkostninger. Fremtidige nationale initiativer skal derfor ses i et internationalt perspektiv.

Redegørelsen indeholder indledningsvis en ny fremskrivning af energiforbruget og en vurdering af virkningerne af energispareindsatsen. Fremskrivningen svarer til den fremskrivning, som indgår i regeringens Klimastrategi.

Herefter beskrives virkningerne af energieffektiviseringen i slutanvendelserne og der er redegøres for de barrierer mv., som gør at en række energibesparelser, der tilsyneladende er økonomisk attraktive ikke bliver realiseret.

I forlængelse heraf gøres status for energispareelementerne i den handlingsplan, som er en del af aftalen af 29. maj 2001 mellem den tidligere regering, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti om naturgasforsyning og energibesparelser. Denne status omhandler såvel de aftalte besparelsesmål for de enkelte sektorer som en gennemgang af de eksisterende virkemidler, hvor der fokuseres på hvordan de kan gøres mere markedsorienterede og mere omkostningseffektive.

Afslutningsvis indeholder redegørelsen forslag til en række nye energispareinitiativer. Disse initiativer skal dels ses i sammenhæng med regeringens Klimastrategi, og dels medvirke til opfyldelsen af de aftalte målsætninger på besparelsesområdet. Energispareinitiativerne omfatter ikke adfærdsregulerende produktafgifter som efter regeringens opfattelse ikke er et effektivt virkemiddel til fremme af energibesparelser.

2. Fremskrivning af energiforbrug

ENERGISTYRELSEN har udarbejdet en ny fremskrivning af udviklingen i det endelige energiforbrug frem til 2010 i de forskellige sektorer (excl. transportsektoren). Den ny fremskrivning indgår også i klimastrategien. Der er tale om en såkaldt referencefremskrivning, hvor det er forudsat, at eksisterende tiltag og afgifter fortsætter uændrede, hvis intet andet er vedtaget. Derimod er mulige nye – men endnu ikke vedtagne - initiativer ikke indregnet. Fremskrivningen må altså ikke forveksles med en ”prognose” for den mest sandsynlige udvikling. Det skal understreges, at fremskrivninger i sagens natur er forbundet med en stor usikkerhed. Fremskrivningen tager udgangspunkt i energiforbruget i 2001.

Fremskrivningen viser et mindre fald i det samlede endelige energiforbrug i 2002 (klimakorrigeret). Det skal ses i forlængelse af et lille fald fra 2000 til 2001. Udviklingen skal bl.a. ses på baggrund af en moderat økonomisk vækst. Faldet ligger

primært i fremstillingserhverv, mens der ventes et nogenlunde uændret forbrug i de øvrige sektorer.

Efter 2002 ventes det samlede endelige energiforbrug (excl. transport) at stige jævnt med ca. 1% om året. Der forventes et svagt fald i husholdningernes energiforbrug, en relativt stor stigning i de vareproducerende erhverv og i private serviceerhverv. For den offentlige sektors forventes et lille fald. I husholdningerne forventes der en stigning i elforbruget som følge af flere apparater, men et fald i energiforbruget til opvarmning som følge af energimæssige forbedringer, herunder anvendelse af mere effektive olie- og gaskedler. Samlet viser fremskrivningen et svagt fald i husholdningernes energiforbrug på ca. 0,1% om året. Stigningen indenfor erhverv er størst i privat handel og service (ca. 2% om året), men også relativt stor i de vareproducerende erhverv (godt og vel 1,5% om året). Denne stigning afspejler forventningen om en pæn vækst i erhvervenes produktion. Desuden forventes et lille reelt fald i priserne på olieprodukter og dermed også på naturgas på kort sigt.

Antagelserne om den økonomiske vækst stammer fra *Økonomisk redegørelse, januar 2002*. Den økonomiske vækst målt ved det reale BNP forventes heri at blive ca. 1,8% om året fra 2001 til 2010, og det reale private forbrug ventes at stige med ca. 2,2% om året. I kraft af en overordnet stigning i den aggregerede energieffektivitet ventes energiforbruget dog kun at vokse med de nævnte ca. 1% om året. Den forventede forbedring i energieffektiviteten er dog meget lille for erhvervene, men meget stor i husholdningerne, hvilket er nogenlunde i tråd med udviklingen i de sidste 10-20 år.

Tabel 1: Sammenligning af den ny fremskrivningen med fremskrivningen i Energispareredegørelse 2001 (ESR 2001).

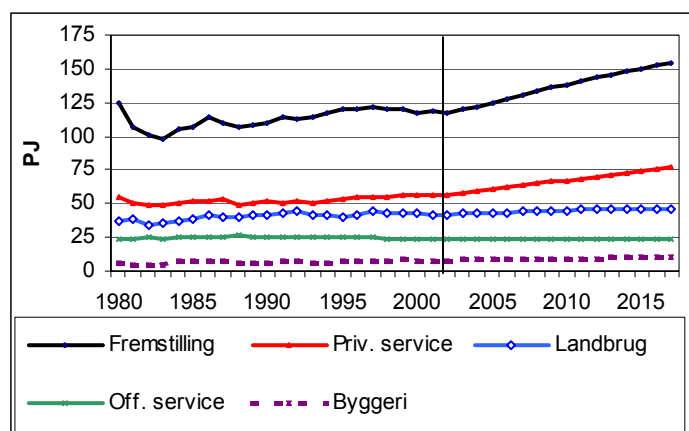
PJ	2001	2005		2010	
	Klimakor-rigeret	ESR 2001	Ny fremskriv-ning	ESR 2001	Ny fremskriv-ning
Husholdninger	187	184	187	180	185
Offentlig service	24	26	24	27	24
Privat handel og service	56	56	60	59	67
Vareproducerende erhverv	169	159	177	161	193
I alt ekskl. transport	436	425	448	428	470
Indenlandsk transport	164	174	173	178	184
Udenrigsfly og forsvarets transport	35	45	40	53	47
I alt inkl. Transport	635	644	661	659	700

Note: Tallene for 2001 stammer Energistatistik 2001.

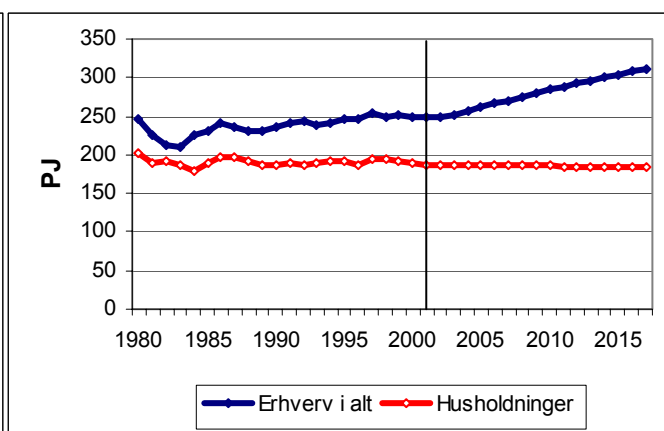
Sammenlignet med den fremskrivning, som blev fremlagt i *Fremme af energibesparelser, Energistyrelsen, September 2001* (ESR2001), er væksten i det fremtidige energiforbrug væsentligt større i den nye fremskrivning. Det gælder dog ikke for husholdninger og den offentlige sektor. Det samlede energiforbrug (ekskl. transport) er i 2010 skønnet til at være godt 40 PJ svarende til ca. 10% højere end sidste års fremskrivning.

Forventningen om et højere energiforbrug i produktionserhverv og i privat handel og service skyldes mange forskellige faktorer. Heriblandt en forventning om lidt større økonomisk vækst i de vareproducerende erhverv, bortfaldet af en række tilskudsordninger til især energibesparelser i industrien, opdatering af beregningsforudsætningerne om teknologisk betingede effektiviseringer i erhvervene, lavere reale afgifter (i kraft af skattestoppet regnes ikke længere med, at energiafgifterne løbende øges i takt med inflationen) samt en række øvrige tekniske opdateringer og justeringer i metoderne og modellerne bag fremskrivningen. Endeligt er udgangsniveauet for energiforbruget hævet som følge af, at det observerede energiforbrug i 2001 er noget højere end forudsat i forbindelse med udarbejdelsen af den sidste fremskrivning. Bortfald af tilskudsordninger m.v. tegner sig for ca. 1/5 af den forøgede vækst i energiforbruget. Resten skyldes de øvrige nævnte tekniske faktorer og øget økonomisk vækst.

Figur 1: Energiforbrug i erhvervene ekskl. transport

Figur 2: Energiforbrug i erhverv og husholdninger

Forbrugets fordeling på forskellige typer energi forventes kun at ændre sig lidt. Der er stigninger indenfor de fleste energivarer. Forbruget af el og gas ventes at stige mest - gas på bekostning af olieprodukter i den første del af fremskrivningsperioden. Det er primært en følge af den fortsatte overgang fra oliefyr til gas og fjernvarme i husholdningerne.

Antagelserne om energipriserne er for olie og kul baseret på Det internationale Energiagentur (IEA). På de energityper, hvor der ikke foreligger forudsætninger fra IEA, er prisantagelserne baseret på Energistyrelsens egne skøn, herunder en be-

grænsning i elprisens stigning som følge af en langsommere udbygning med VE og faldende afregning til VE. Den forestående yderligere liberalisering af elproduktion og -distribution, som forventes at nedbringe omkostningerne i elforsyningen betydeligt, er ikke indregnet, da den konkrete udformning ikke ligger fast endnu. Tilsvarende er der ikke på nuværende tidspunkt indregnet nogen effekt af gasliberaliseringen.

3. Virkninger af energieffektiviseringer

EFFEKTIVISERING af energianvendelsen medvirker til at reducere energiforbruget i de forskellige sektorer og dermed til en reduktion af bruttoenergiforbruget i Danmark.

Som det fremgår af box 1 ville det samlede bruttoenergiforbrug (excl. forbruget til transport og ikke-energimæssige formål) i 2001 have været ca. 50 % højere end det faktisk var, hvis der i perioden 1975-2001 hverken havde været effektivitetsforbedringer i slutforbruget (energibesparelser) eller effektivitetsforbedringer i energiforsyning og -produktion. Som det fremgår af figuren skyldes en meget stor del af reduktionen af energiforbruget effektivitetsforbedringer i slutforbruget i disse sektorer.

Formålet med en markedsorienteret energispareindsats er at fastholde og udvikle effektivitetsforbedringerne i slutforbruget således, at der kan leveres flere ydelser og større produktion uden, at det betyder en stigning i energiforbruget. Dette kræver, at der skabes gode rammer for investering i energiforbedringer, og at de energieffektive løsninger og produkter er tilgængelige og attraktive.

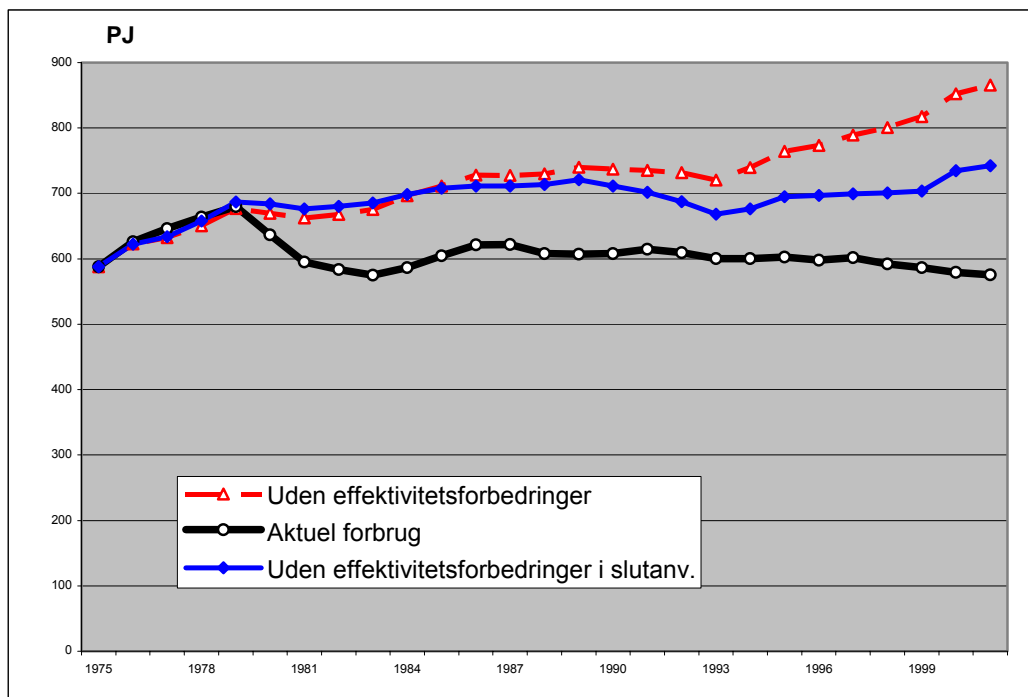
Effektivitetsforbedringerne i slutanvendelserne hænger sammen med, at de forskellige teknologier mv. er blevet mere effektive. Fx er bygningerne blevet bedre isoleret, køleskabene bruger mindre energi, produktionsprocesserne er blevet mere energieffektive, osv. Denne forbedring af energieffektiviteten skyldes dels en naturlig teknologisk udvikling, som ville være fremkommet uden særlige energispareinitiativer, og dels effekten af de forskellige energispareinitiativer.

Det kan ofte være vanskeligt at adskille effekten af energispareinitiativerne fra effekten af den naturlige teknologiske udvikling. På en række områder er der imidlertid ikke tvivl om, at initiativerne har medført en væsentlig forøgelse af effekten og samtidig er besparelserne i mange tilfælde blevet fremrykket.

Figuren viser, at der specielt skete en meget stor effektivitetsforbedring i slutforbruget i perioden fra 1979 til 1983. Dette afspejler, at der i denne periode skete en omfattende energimæssig forbedring af den eksisterende bygningsmasse, bl.a. som følge af kraftigt stigende energipriser og en tilskudsordning til varmebesparelser. I

de senere år har CO₂-afgifter, energimærkningsordningerne, Elsparefonden, net-selskabernes energispareindsats mv. medvirket til at reducere forbruget.

Box 1: Effekt af effektivitetsforbedringer i slutforbruget

Figuren viser udviklingen i bruttoenergiforbrug i husholdninger, handel og service samt produktionserhverv. *Den nederste kurve* viser det aktuelle samlede bruttoenergiforbrug i de 3 sektorer. *Den øverste kurve* viser, hvordan forbruget ville have udviklet sig hvis der ikke havde været nogen effektivitetsforbedringer hverken i slutforbruget eller i forsyningen og produktionen, dvs. udviklingen i energiforbruget følger den økonomiske udvikling i de 3 sektorer. *Den midterste kurve* viser, hvordan forbruget ville have udviklet sig uden effektivitetsforbedringer i slutforbruget men med den faktiske udviklingen i effektiviteten af forsyning og produktion (incl. forsyningsomlægninger).

Forskellen mellem den nederste og den midterste kurve afspejler effekten af effektivisering i slutforbruget. og forskellen mellem den midterste og den øverste kurve afspejler virkningerne af effektivisering af forsyning og produktion (incl. forsyningsomlægninger)

4. Barrierer og øget markedsgennemslagskraft

DER eksisterer på mange områder energieffektive produkter og løsninger, som kan medføre betydelige energibesparelser. I mange tilfælde er disse produkter og løsninger tilsyneladende meget økonomisk attraktive for forbrugerne, dvs. at ekstraomkostningerne til den energieffektive løsning hurtigt kan betales tilbage via de opnåede energibesparelser.

Til trods herfor vælger virksomheder og forbrugere ofte ikke de energieffektive løsninger, når de køber nyt. Et af formålene med energispareindsatsen er derfor at forøge effektiviteten på markedet, således at økonomisk attraktive energibesparelser gennemføres.

Når forbrugere og virksomheder ikke i højere grad køber disse energieffektive og omkostningseffektive produkter og løsninger skyldes det bl.a. en række barrierer, som gør at markederne for energieffektive produkter og løsninger ikke er så gennemslagskraftige og så velfungerende som det kunne ønskes.

For det første lægger manglende viden og ufuldstændige oplysninger om energiforbrug og besparelsesmuligheder hindringer i vejen for anvendelse eller erhvervelse af omkostnings- og energieffektiv teknologi. I forbindelse med køb af produkter og løsninger mangler der ofte viden om energiforbrug og det er derfor vanskeligt at vurdere størrelsen af energibesparelserne og af de økonomiske virkninger, hvis der købes et energieffektivt produkt. Alternativt er bevidstheden om eventuelle gevinster til stede, men når omkostningerne (herunder tidsforbruget) forbundet med at skaffe sig den viden, der er nødvendig for at kunne træffe en kvalificeret beslutning, tages med i betragtning, vil det ikke længere være en god forretning for den enkelte at foretage den energibesparende investering, der umiddelbart ser attraktiv ud.

Barrieren reduceres, hvis forbrugernes og virksomhedernes generelle viden om energibesparelsesmulighederne øges, eller ved lettere og hurtigere spredning af den specifikke viden, der er brug for i en købsituation. Dette kan fx ske gennem energimærkning, information mv.

For det andet er en manglende tilgængelighed af de energieffektive produkter og løsninger en barriere. Hvis ikke de energieffektive modeller er i butikkerne, i annoncerne eller hos leverandører og installatører, kræver det en særlig indsats og viden, hvis forbrugerne skal tage disse produkter med i deres købsovervejelser. Tilgængeligheden er et særligt problem for produkter som typisk købes via en installatør eller håndværker. I mange tilfælde køber forbrugeren uden særlige overvejelser det produkt, som leverandøren anbefaler. Erfaringerne viser, at VVS-firmaer og andre installatører ofte ikke anbefaler de energieffektive produkter selvom disse er økonomisk attraktive for forbrugerne, og at de heller ikke oplyser om disse som

Boks 2: Eksempler

Cirkulationspumper: Hvis der i centralvarmeanlæg anvendes af en elektronisk reguleret cirkulationspumpe i stedet for en ureguleret standardpumpe kan der opnås en elbesparelse på 35-40%. Ekstrainvesteringen i den elektronisk regulerede pumpe betales typisk hjem i løbet af mindre end 2 år. Til trods herfor er kun ca. 15% af de små cirkulationspumper, som sælges til brug i centralvarmeanlæg elektronisk regulerede.

Energiruder: I forbindelse med udskiftning af termoruder kan der opnås betydelige besparelser og væsentlige komfortforbedringer ved isætning af energieffektive energiruder, som er termoruder med lavemissionsbelægning og gasfyldning. Merprisen for energiruder er begrænset og tilbagebetalingstiden er typisk mellem 0 og 3 år. Til trods herfor er kun ca. 35% af de termoruder, som sælges til anvendelse i eksisterende bygninger lavenergiruder. I forbindelse med nybyggeri sælges der udelukkende energiruder, som derfor udgør mere end 60% af det totale salg.

Energibevidst projektering: Hvis der i forbindelse med projektering af nye anlæg og bygninger anvendes energibevidst projektering kan der opnås store energibesparelser. I energibevidst projektering tages der udgangspunkt i en identifikation af behovene for energitjenester og i en vurdering af projektets totaløkonomi, incl. drifts- og energjudgifter over levetiden. Demonstrationsprojekter har vist besparelser på op til 50% sammenlignet med konventionelle anlæg og tilbagebetalingstider på under 3 år. Til trods herfor anvendes energibevidst projektering kun i begrænset omfang.

et alternativ. Det gælder fx i forbindelse med køb af kedler, cirkulationspumper mv. Årsagen hertil er bl.a. manglende viden og usikkerhed om driftsikkerhed, installation, mv. Der her tale om en situation, hvor oplysningerne om totalomkostningerne – dvs. omkostninger ved anskaffelse, drift, vedligeholdelse og bortskaffelse ikke i tilstrækkeligt omfang er til stede for køberen.

Øget tilgængelighed til de energieffektive produkter og fokus på de produkter, som typisk købes via en installatør el.lign., kan reducere denne barriere.

For det tredje er nogle virksomheder og forbrugerne tilsyneladende kortsigtede i deres beslutninger. Selvom oplysninger om besparelsesmuligheder er til stede, er de ikke umiddelbart indstillet på at afholde ekstrainvesteringer i forbindelse med energieffektive løsninger til trods for at disse kan tjene sig ind i løbet af ganske få år. Det betyder, at samfundsøkonomisk attraktive besparelser ikke gennemføres.

Oplysninger om erfaringer med og besparelser ved anvendelsen af de energieffektive løsninger kan i nogle tilfælde være med til at reducere denne barriere.

Endelig påvirkes forbrugerens valg i mange tilfælde af andet end prisen på produktet. Det kan være produktets funktionalitet, design, o.lign. I det omfang disse faktorer for et energieffektivt produkt afviger fra det traditionelle produkt, kan det være forbundet med velfærdstab for forbrugeren at købe det energieffektive produkt frem for det traditionelle til trods for at det er privatøkonomisk hensigtsmæssigt at købe det energieffektive produkt. Mange virksomheder lægger afgørende vægt på driftssikkerhed, og de vil derfor være tilbageholdende med at vælge energieffektivt udstyr, hvis dette ikke er gennemprøvet, eller hvis der kan stilles spørgsmål om driftssikkerheden.

Denne barriere reduceres naturligt i kraft af, at der udvikles og markedsføres energieffektive produkter, som med hensyn til funktionalitet, design, o.lign. fuldt ud er på højde med de traditionelle produkter. Udviklingen motiveres bl.a. af privatøkonomisk attraktive energibesparelsesmuligheder.

I nogle tilfælde er de energieffektive produkter for dyre til at være rentable. Dette kan være begrundet i reelle øgede produktionsomkostninger, men ofte er der tale om at produkterne i en startfase - hvor deres markedsandel er lille - er forholdsvis dyre på grund af små produktionsserier og andre lignende forhold. I sådanne tilfælde kan en markedsorienteret energisparepolitik være med til at fremme afsætningen af disse produkter og dermed reducere prisen så produkterne bliver konkurrencedygtige.

Som nævnt i indledningen er det regeringens holdning, at en omkostningseffektiv energibesparelsesindsats i høj grad skal baseres på markeds-mæssige initiativer. De forskellige virkemidler skal være med til at øge gennemsigtigheden på markeder og nedbryde uhensigtsmæssige barrierer, således at flere af de privatøkonomisk attraktive besparelser bliver realiseret. Den enkelte virksomhed og husholdning skal have bedre information om energiforbrug og besparelsesmuligheder og udbuddet af energieffektive produkter og løsninger skal fremmes. Konkurrencen mellem markedets aktører skal sikre, at energibesparende apparater, produkter og ydelser leveres effektivt og så billigt som muligt. Samtidig skal energibesparelser medvirke til en omkostningseffektiv opfyldelse af Danmarks klimaforpligtelser.

5. Besparelsesmål for de enkelte sektorer

I den politiske aftale af 29. maj 2001 om naturgasforsyning og energibesparelser og den tilknyttede *Handlingsplan til fremme af energibesparelser* blev der fastsat konkrete energisparemål i 2005 for husholdninger, den offentlige sektor, privat handel og service samt produktionserhvervene. Energisparemålene blev fastsat med henblik på at sikre opnåelse af det samlede mål for energibesparelser. Det fremgår

af aftalen, at handlingsplanen løbende bør justeres i de årlige energispareredegørelser, og der vil som led heri skulle fremlægges nye initiativer, som er nødvendige for at nå de fastsatte besparelsesmål.

De fastsatte besparelsesmål for 2005 er relative mål i forhold til det forventede forbrug i de enkelte sektorer i 2005 i den seneste fremskrivning. Det betyder, at besparelsesmålene forudsætter at der gennemføres en yderligere besparelsesindsats udover de energibesparelser, som indgår i fremskrivningen. De fastsatte besparelsesmål fremgår af tabel 2, som også viser det aktuelle energiforbrug og energiforbruget i den seneste fremskrivning, jf. tabel 1.

Tabel 2: De fastsatte besparelsesmål for 2005

Sektor	2001	2005	Energisparemål 2005		
	Aktuelt forbrug	Fremskrivning u. nye initiativer PJ	Besparelse PJ	Skøn CO ₂ -reduktion 1000 Tons	Besparelse i % i.f.t. fremskrivning i 2005
Husholdninger	187	187	8	940	-4
Offentlig service	24	24	2	330	-8
Privat handel og service	56	60	3	490	-5
Produktionserhverv	169	177	2	380	-1
I alt ekskl. transport	436	448	15	2140	-3

Delmålsætninger fx i form af besparelsesmål for de enkelte sektorer vil være i modstrid med ønsket om at nå de overordnede mål på den mest omkostningseffektive måde. Hvis den økonomiske ineffektivitet skal begrænses er der derfor behov for at justere det samlede besparelsesmål og ikke mindst fordelingen af indsatsen mellem sektorer med jævne mellemrum.

De fastsatte besparelsesmål svarer til de forslag til mål, som var indeholdt i rapporten "*Fremme af energibesparelser*", September 2002, der var en del af Energispareredegørelse 2000. Forslagene til mål var baseret på vurderingen af effekten af en række nye konkrete omkostningseffektive virkemidler.

Da der er tale om relative besparelsesmål kan det være vanskeligt at opgøre om målene er opfyldt. Energiforbruget i 2001 er – bortset for privat handel og service – lidt lavere end forbruget i 1999, som var udgangspunktet i forbindelse med fastsættelse af målene. Den positive udvikling i energiforbruget de sidste par år vurderes bl.a. at være et resultat af den hidtidige energispareindsats.

Den ny fremskrivning viser i 2005 et betydeligt højere energiforbrug for privat handel og service samt for produktionserhvervene end den fremskrivning, som dannede grundlag for besparelsesmålene, jf. afsnit 2. Det højere energiforbrug i 2005 skyldes en række faktorer, herunder bl.a. at en række tilskudsordninger til

fremme af energibesparelser, som indgik i den tidligere fremskrivning, er bortfaldet. I forhold til den tidligere fremskrivning ville realiseringen af besparelsesmålene have bragt det endelige energiforbrug i de aktuelle sektorer ned på i alt 410 PJ. Med den ny fremskrivning bringes forbruget ned på 433PJ.

Nogle af de konkrete virkemidler, der indgik som grundlag for forslaget til besparelsesmål, udvikler sig som forudsat, men flere af de forudsatte virkemidler er ikke gennemført eller ikke gennemført i det forudsatte omfang, bl.a. som følge af, at de økonomiske forudsætninger for virkemidlerne er bortfaldet.

Den nyorientering af de eksisterende virkemidler, som er beskrevet i afsnit 6, har primært til formål at effektivisere indsatsen og gøre den mere markedsorienteret, men det skønnes at den samtidig kan medføre en vis forøgelse af de opnåede besparelser.

De forslag til nye energispareinitiativer, som fremlægges i afsnit 7, vil medvirke til at styrke besparelsesindsatsen og dermed medvirke til at opfyldelse af besparelsesmålene. Da flere af forslagene først for alvor vil få virkning fra 2004 kan de imidlertid ikke nå at få en betydelig effekt i 2005, og de vil derfor ikke sikre at målene nås.

6. Nyorientering af eksisterende virkemidler

DER har gennem en årrække været arbejdet med at fremme energibesparelser, og som det fremgår af afsnit 3 har effektivisering af slutanvendelserne af energi i betydelig grad medvirket til at reducere det samlede energiforbrug. De vigtigste aktuelle virkemidler for de forskellige sektorer og energiforbrug fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Oversigt over de vigtigste (lovbundne) virkemidler til fremme af energibesparelser

Sektor	Virkemiddel	Bemærkninger
Husholdninger	Energi- og CO ₂ -afgifter	Gælder for alle energiforbrug
	Energimærkning af små bygninger	Skal gennemføres ved salg af bygningen – primært varmemeforbrug
	Energimærkning af store bygninger - ELO	Der skal med jævne mellemrum udarbejdes energimærke og energiplan for alle større bygninger. Omfatter varme, vand og fælles el.
	Energimærkning af apparater	Energimærkningen (A-G) af hvidevarer mv er obligatorisk
	Elsparefonden – elvarmekonvertering	Stiller krav til energiselskaber, markedsfører fastprisaftaler, vejleder kunder og yder tilskud.
	Elsparefonden – effektive apparater	Laver markedsoversigter og kampagner med fokus på energiidstyrs pris og energieffektivitet
	El- gas- og fjernvarmeselskabernes energispareaktiviteter	Gennemfører kampagner og forbrugerrettede aktiviteter for at fremme energibesparelser
Offentlig sektor	Energi- og CO ₂ -afgifter	Gælder for alle energiforbrug
	Energimærkning af store bygninger - ELO	Der skal med jævne mellemrum udarbejdes energimærke og energiplan for alle større bygninger. Omfatter varme, vand og fælles el.
	Elsparefonden – elvarmekonvertering	Stiller krav til energiselskaber, markedsfører fastprisaftaler, vejleder kunder og yder tilskud.
	Elsparefonden – effektive apparater	Fokus på barrierer - fonden gør det enkelt, sikkert og billigt at handle energirigtig
	El- gas- og fjernvarmeselskabernes energispareaktiviteter	Selskaberne tilbyder gratis energirådgivning og deltager i kampagner. Særligt omfattende på elområdet.
Privat service	Energi- og CO ₂ -afgifter	Der er CO ₂ -afgifter på al energiforbrug. Kun energiforbrug til opvarmning (dvs. ikke på el) er pålagt energiafgifter.
	Energimærkning af store bygninger - ELO	Der skal med jævne mellemrum udarbejdes energimærke og energiplan for alle større bygninger. Omfatter varme, vand og fælles el.
	El- gas- og fjernvarmeselskabernes energispareaktiviteter	Selskaberne tilbyder virksomhederne gratis energirådgivning
Produktions- erhverv	Energi- og CO ₂ -afgifter	Der er CO ₂ -afgifter på al energiforbrug. Kun energiforbrug til opvarmning (dvs. ikke på el) er pålagt energiafgifter.
	Aftaleordning	Virksomheder, som indgår en aftale, får tilbagebetalt en væsentlig del af CO ₂ -afgifter. Kun relevant for særligt energiforbrugende virksomheder
	El- gas- og fjernvarmeselskabernes energispareaktiviteter	Selskaberne tilbyder virksomhederne gratis energirådgivning

Regeringen lægger vægt på, at de aktuelle virkemidler til fremme af energibesparelser i videst mulig grad medvirker til at nedbryde de barrierer, som gør at fornuftige energibesparelser ikke gennemføres. Virkemidlerne skal være med til at gøre det let for forbrugere og virksomheder at vælge de energirigtige produkter og løsninger. Samtidig er det afgørende at virkemidlerne er omkostningseffektive.

Med dette udgangspunkt gennemgås de vigtigste aktuelle virkemidler nedenfor. I en række tilfælde lægges der op til ændringer og justeringer af virkemidlerne, således at gennemskueligheden i markedet bliver forbedret og at de bedre bliver i stand til at reducere de forskellige barrierer som begrænser salget af energieffektive produkter og løsninger. Disse ændringer skal også medvirke til at gøre virkemidlerne mere omkostningseffektive.

I den kommende tid vil der blive arbejdet videre med nyorientering af energispareindsatsen med henblik på dels at sikre, at energibesparelser fremmes således, at det styrker konkurrenceevnen og erhvervsudviklingen inden for områder, hvor dansk industri har styrkepositioner, dels at medvirke til en omkostningseffektiv opfyldelse af klimamålene.

Energimærkning af store bygninger – ELO

Energiledelsesordningen (ELO-ordningen), som er målrettet energibesparelser i større ejendomme (1500 m² eller derover) at synliggøre fornuftige energibesparelsesinitiativer for ejerne af ejendommene, og hermed gøre det nemmere og billigere at gennemføre besparelsesinitiativer. I henhold til ordningen skal større ejendomme hvert år gennemgås af en energikonsulent, som skal kortlægge mulighederne for at nedbringe ejendommens forbrug af energi og vand.

I 2000-01 blev der gennemført en evaluering af ordningen, som viste at ordningen påviste betydelige besparelser, men at ordningen ikke altid er økonomisk attraktiv, dels fordi den omfatter alle ejendomme, herunder også ejendomme hvor der er meget få besparelser at hente og dels fordi den i den nuværende form ikke altid er anvendelig for bygningsejeren. I forlængelse heraf og i lyset af EU's direktiv om bygningers energiforbrug samt en række andre hensyn er der i det forløbne år arbejdet med en reform af ELO-ordningen.

Reformen vil som helhed sigte mod at gøre ordningen billigere og mere målrettet over for brugerne med henblik på at øge gennemførelsen af energibesparelser, samt fremme effektiviteten af ordningen. Dette sker gennem en justering af besøgsfrekvensen, øget konkurrence mellem konsulenterne og privatisering af konsulentgodkendelsen.

Reformen gennemføres i flere trin. I første omgang er der gennemført en ændring af den gældende bekendtgørelse i oktober 2002, mens der senere vil blive tale om en ændring af lovgrundlaget.

Bekendtgørelsesændringen i 2002 har nedsat besøgsfrekvensen fra årlige besøg til besøg hvert tredje år for visse bygninger. Desuden er der indført mulighed for i nogen grad at lade certificeret energiledelse erstatte energimærkningen.

Lovændringen vil sigte imod implementering af EU's nye bygningsdirektiv og samtidig at lempe kravene. Der kan blive tale om en mere generel nedsættelse af besøgsfrekvensen fra de nuværende årlige besøg og mulighederne for lempe kravene for særlige bygningskategorier vil blive overvejet. Endelig kan der blive tale om at indføre en certificeringsordning for konsulenter som erstatning af den nuværende godkendelsesordning, hvorved ansvaret for konsulenterne lægges ud i privat regi.

Der vil sideløbende hermed blive arbejdet på i samarbejde med brugerne at udvikle konceptet for ordningen således, at den i større grad målrettes brugernes behov. Der vil blive gjort en særlig indsats for at tilgodese særlige målgruppers behov og udviklingen vil i størst mulig omfang blive gennemført i samarbejde med relevante brugere.

Energimærkning af små bygninger – husmærkningsordningen

I henhold til ordningen skal der gennemføres en energimærkning af små ejendomme (under 1500 m²) samt ejerlejligheder i forbindelse med salg af disse. Formålet hermed er at give køberne en kvalificeret information om bygningernes energimæssige tilstand inden handlen samt at pege på konkrete forslag til energimæssige forbedringer. Ordningen yder således nyttige forbrugeroplysninger og synliggør energibesparelsesmuligheder på et tidspunkt, hvor mange købere vælger at gennemføre forbedringer af boligen.

Årligt identificeres der energibesparelser på næsten 1 mia. kr. Evalueringer af ordningen, som blev afsluttet i 2001, viser imidlertid at dækningen for denne ordning i nogle områder er lav, og at der er mange identificerede besparelsesmuligheder, som ikke gennemføres. Dette skyldes i høj grad manglende kendskab til ordningen og at køberne i mange tilfælde ikke gennemfører projekter selvom de har en kort privatøkonomisk tilbagebetalingstid.

Energistyrelsen har derfor i samarbejde med de vigtigste aktører og ordningens registreringsudvalg lavet en handlingsplan, der skal medvirke til såvel at forbedre kendskabet til ordningen som at øge interessen for at gennemføre besparelserne. Hovedelementer i denne plan er øget information og inddragelse af forsyningselskaber og de vigtigste kommercielle aktører på markedet. Planen skal medvirke til

at forbedre forholdet mellem de gennemførte besparelser og omkostningerne i forbindelse med ordningen.

Denne danske ordning er forbillede for reglerne i EU's bygningsdirektiv, der blev endeligt vedtaget under det danske formandskab. Dette vil sikre at tilsvarende ordninger bliver udbredt til samtlige lande til gavn for blandt andet dansk eksport af energiløsninger og -produkter. Med de nye regler vil ordningerne desuden blive udvidet til en større del af bygningsmassen. Der vil være et behov for at videreudvikle ordningen ikke mindst i forhold til ejerlejligheder, udlejningsbyggeri og andelsboliger mv. for at sikre, at ordningen i forhold til disse boligtyper bliver så omkostningseffektiv og brugervenlig som muligt.

Energimærkning af produkter

Energimærkning har vist sig at være et særdeles effektivt virkemiddel til at øge udbuddet og salget af de mest energieffektive apparater på markedet. Den øgede efterspørgsel af de mest energieffektive produkter er samtidig en væsentlig forudsætning for, at producenterne kan motiveres til udvikle og markedsføre nye og endnu mere effektive teknologier.

Energimærkning gør det let for forbrugere, m.v. at identificere energieffektive produkter og økonomisk attraktive løsninger og kan dermed medvirke til at få markederne til at fungere mere hensigtsmæssigt. Endvidere udgør energimærkning et godt grundlag for andre energispareinitiativer såsom kampagner, Elsparefondens A-klub, frivillige aftaler og minimum effektivitets standarder, mv.

Mange produkter er allerede omfattet af internationale eller nationale energimærkningsordninger. Eksempler på internationale mærkningsordninger er EU's obligatorisk energimærkningsordning (med A-G skalaen) der p.t. primært omfatter hårde hvidevarer, den Energy Star mærkningsordning for kontorudstyr (baseret på aftale mellem EU og USA) og den frivillige mærkningsordning "Energipilen" for kontorudstyr og forbrugerelektronik (baseret på et samarbejde mellem 5 europæiske lande).

Herudover eksisterer frivillige nationale mærkningsordninger for vinduer og oliekedler (baseret på A-G skalaen fra den europæiske ordning) samt for elmotorer og ventilationsanlæg, som anvendes i industrien.

På mærkningsområdet vil arbejdet fremover blive koncentreret om forbedring og opstramning af eksisterende mærkningsordninger og udvidelse af energimærkningen til at omfatte nye produkter hvor der eksisterer store og økonomisk attraktive besparelspotentialer.

EU's obligatoriske energimærkningsordning omfatter fra 1. januar 2003 køle/fryseapparater, vaskemaskiner, tørretumblere, kombinerede vasketørremaskiner, lyskilder, opvaskemaskiner, klimaanlæg og elovne til husholdningsbrug. Hermed er de fleste af de produkter, der er nævnt i det eksisterende rammedirektiv, omfattet af ordningen.

Det følger af EU-direktiverne om energimærkningsordningen, at medlemstaterne har pligt til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at leverandører og forhandlere med hjemsted på deres territorium opfylder deres forpligtelser i henhold til EU-direktiverne. Energistyrelsen er tilsynsmyndighed for ordningen i Danmark. Tilsynet omfatter, at apparaterne i butikkerne er mærkede (ved butikskontrol), og at oplysningerne på mærkerne er korrekte (ved testning af produkterne). Energistyrelsen tester hårde hvidevarer i samarbejde med Forbrugerinformationen.

I forbindelse med kontrolarbejdet er det konstateret, at produkterne ikke altid er korrekt mærkede, og de seneste målinger tyder på, at der er ved at ske et skred i overholdelsen af mærkningen fra leverandørernes side. Forkert mærkning er vildledende markedsføring overfor forbrugerne, hvilket kan underminere forbrugernes tillid til mærkningsordningen og i sidste ende påvirke ordningens effekt. Samtidig virker det konkurrenceforvridende overfor de leverandører og forhandlere, som overholder mærkningsreglerne.

Energispareloven (lov nr. 450 af 31. maj 2000) gav ministeren hjemmel til at indføre det skærpede tilsyn, som de hidtidige erfaringer fra tilsynet viste, var nødvendigt for at opretholde såvel forbrugernes tillid til som branchens respekt for energimærket, samt overholde vores forpligtelser overfor EU. I forlængelse heraf er der revideret fire bekendtgørelser (af 7. maj 2002) om mærkninger af forskellige produkter.

De væsentligste ændringer i forhold til de tidligere bekendtgørelser er, at Energistyrelsen får bedre mulighed for at gribe ind i tilfælde af fejlmærkning af produkterne, og at kravene til leverandørens tekniske dokumentation, der ligger til grund for energimærkningen, er præciseret. Endvidere skal leverandører fremover betale Energistytrelsens udgifter i forbindelse med kontrol og måling, hvis kontrollen ikke bekræfter leverandørens mærkning af apparatet.

I forbindelse med styrkelse af kontrolprocedurerne er det besluttet at etablere et energimærkningssekretariat, som skal varetage den praktiske del af butikskontrollen og stikprøvekontrollen og den indledende del af korrespondancen med leverandører og producenter. I forlængelse af et begrænset EU-udbud er der i juli 2002 indgået kontrakt med Dansk Varefakta Nævn, og sekretariatet er under etablering. Med sekretariatet får Energistyrelsen en betydelig mere sammenhængende og effektiv kontrol.

Der arbejdes med en revision af EU's rammedirektiv for energimærkning af elektriske husholdningsapparater. Det forventes at Kommissionen bl.a. vil foreslå, at rammedirektivet fremover skal omfatte betydelig flere produkttyper. På baggrund af de indhøstede erfaringer bør det bl.a. overvejes at inddrage vinduer, olie- og gaskedler og cirkulationspumper samt ”institutionsmaskiner” (vaskemaskiner til institutioner, storkøkkenudstyr, m.v.). Derudover bør der i et nyt rammedirektiv fastlægges enklere retningslinier for gennemførelse af myndighedskontrol, med henblik på dels en billiggørelse af denne og dels en mere ensartet kontrol i medlemslandene. I lyset af mærkningsordningens store succes vil regeringen arbejde for at revisionen gennemføres så hurtigt som muligt.

Energy Star og *Energipilen* er frivillige mærkningsordninger. *Energy Star* omfatter kontorudstyr og er baseret på aftale mellem EU og USA. ”*Energipilen*” omfatter kontorudstyr og forbrugerelektronik og er baseret på et samarbejde mellem 7 europæiske lande. Der er tale om produkter, der i stadig stigende antal anvendes inden for alle samfundets sektorer. Udover et energiforbrug i driftsfasen er disse produkter kendetegnet ved også at have et energiforbrug, når de står standby og endda når de er slukket (off-mode) hvilket i stort omfang udgør en overflødig energiomkostning.

For at reducere de overflødige energiomkostninger og energiforbruget for disse produkter vil der blive arbejdet på at udbrede kendskabet til *Energy Star* og *Energipilen* blandt køberne (private forbrugere, virksomheder og offentlige institutioner), forhandlere og leverandører/producenter. Elsparefondens og elnetselskabernes energibesparellesaktiviteter skal bl.a. medvirke hertil.

Endvidere vil der internationalt blive arbejdet for, at *Energy Star* og *Energipilen* opstiller ambitiøse og dynamiske kriterier for apparaternes energiforbrug til standby og off-mode og for de produkter, hvor det er relevant også for energiforbruget i driftsfasen. Der vil endvidere blive arbejdet for internationale aftaler om reduktion af standbyforbruget generelt.

For *vinduer og ruder* er der inden for rammerne af den produktrettede tilskudsordning i samarbejde med branchen etableret en frivillig energimærkningsordning. Der er tale om et område, hvor der er store og meget rentable energibesparelser. Mærkningsordningen søges videreført og der arbejdes med etablering af en international mærkningsordning for ruder og vinduer.

Tilsvarende er der etableret en frivillig mærkningsordning for *oliekedler*. Der kan opnås betydelige besparelser ved anvendelse af kedler med højere virkningsgrad.

For *elmotorer og ventilationer*, som anvendes i industrien, er der etableret positivlister over de energieffektive produkter. Der arbejdes for en ordning for pumper. De tre forbrugskategorier repræsenterer tilsammen ca. 47% af industriens samlede el-

forbrug. Der kan opnås en betydelige elbesparelser, hvis der i forbindelse med udskiftning vælges produkter med høj virkningsgrad. Merprisen for produkter med høj virkningsgrad er så lav, at tilbagebetalingstiden normalt er kort.

Ordningerne administreres af ELFOR, der vedligeholder lister over elmotorer og ventilatorer med høj virkningsgrad. Som led i forsyningselskabernes energispareindsats promoveres listerne over for industrien.

Fra dansk side arbejdes der for, at der i EU-regi gennemføres mærkningsordninger for det mest anvendte udstyr til industriel produktion (elmotorer, ventilatorer, pumper, kompressorer mv.). Dette kan fx ske ved at rammedirektivet om mærkning som led i revisionen udvides til også at omfatte industrielle produkter.

Elsparefonden

Elsparefonden, der blev etableret i 1997, skal sikre elbesparelser i husholdningssektoren og den offentlige sektor. Den politiske aftale om naturgasforsyning og energibesparelser af 29. maj 2001 fastlægger endvidere, at fondens virkemidler kan tilbydes erhvervslivet, når der er tale om ”spin off”-effekter af initiativer, der retter sig imod boligsektoren og den offentlige sektor. Fonden kan dog ikke give tilskud til aktiviteter, der primært er rettet mod erhvervslivet.

Elsparefonden har som særlig opgave at udvikle, afprøve og gennemføre omkostningseffektive virkemidler, der gør det *enkelt*, *sikkert* og *billigt* for forbrugerne at anskaffe og bruge energieffektive apparater og systemer, f.eks. belysning, hårde hvidevarer, IT-udstyr, ventilation eller udskifte elvarme med fjernvarme eller naturgas. Elsparfondens hidtidige resultater og evalueringer viser, at der ved en kombination af tilskud, frivillige aftaler samt en målrettet indsats der bearbejder de forskellige barrierer for ”energirigtig” adfærd, kan sikres samfundsøkonomisk attraktive elbesparelser, der samtidig begrænser fondens egne udgifter.

Elsparefonden samarbejder med - og stiller krav til - markedets aktører hvad angår kvalitet og pris på energieffektivt udstyr og tilhørende installationsarbejder. Via rammeaftaler, produkt- og prisoversigter på Internettet søger fonden at fremme markedsgennemsigtighed, øget konkurrence og lavere priser. Elsparfonden arbejder tæt samarbejde med en række andre aktører, herunder el-, fjernvarme- og naturgasselskaberne, lokale energikontorer, producenter af elforbrugende udstyr, detailhandelen, installatører, mm.

Elvarmekonvertering til fjernvarme og naturgas er fondens hovedopgave. Fonden har gjort sit tilskud betinget af, at elvarmekunderne får favorable tilslutningsvilkår fra energiselskaberne samt favorable rammeaftaler for installation af centralvarme. Den grundlæggende idé er at elvarmeforbrugerne skal opnå en økonomisk besparelse der er markant større end fondens tilskud.

Priser på vvs-arbejder samt fjernvarme og naturgas publiceres fortløbende på hjemmesiden www.farvelel.dk der endvidere indeholder et beregningsprogram, hvor elvarmekunderne ud fra oplysninger om lokale forsyningsforhold og priser, faktisk elforbrug m.m. kan beregne økonomien ved at udskifte elopvarmningen med fjernvarme eller naturgas for netop deres bolig.

Elsparefonden har udarbejdet *et aftalekoncept omkring energirigtig indkøb i den offentlige sektor*, hvor kommuner, amter og statsinstitutioner forpligter sig til kun at indkøbe elforbrugende udstyr med lavt elforbrug – de såkaldte ”A-aftaler”. Der er tale om en organisatorisk indsats, hvor Elsparefonden via indkøbskrav, rammeaftaler, markedsoversigter og rådgivning skal hjælpe brugerne til at opnå energimæssige og økonomiske besparelser i indkøb og drift.

Den politiske aftale af 29. maj 2001 fastlægger, at der skal ske en styrkelse af energispareindsatsen i det offentlige. I aftalen fremhæves udbredelse af Elsparefondens A-aftaler i forhold til stat, amt og kommuner som et vigtigt led heri. Aftalen fastlægger endvidere, at Elsparefondens virkefelt skal udvides til at omhandle det private erhvervsliv, samt at der skal tages særlige initiativer i relation til IT- og kontorudstyr i offentlig og privat service.

På denne baggrund vil Elsparefonden i 2003:

- Iværksætte en kampagne om de offentlige og private *kontorer* med fokus på synliggørelse af elforbrug og –besparelsemuligheder i kombination med konkrete virkemidler vedrørende IT- og kontorudstyr, belysning og ventilation.
- Intensivere fondens initiativer overfor *skoler* og *undervisningsinstitutioner* med særlig fokus på belysning, ventilation samt undervisningsmaterialer.
- Videreudvikle Elsparefondens hjemmesider (www.SparEl.dk) med positivlister, produkt- og prisoversigter, synliggørelse af elforbrug samt værktøjer der hjælper forbrugerne til at vurdere eget elforbrug og –besparelsemuligheder.

Net- og distributionsselskabernes energispareaktiviteter

Elnet-, naturgasdistributions- og fjernvarmeselskaberne er i henhold de gældende forsyningslove centrale aktører i forhold til realisering af energibesparelser. Net-selskaberne har igennem de seneste år fået en stadig vigtigere rolle i forhold til gennemførelse af energibesparelser og deres indsats er af stor betydning for overholdelsen af målsætningerne for energibesparelser. Selskabernes indsats skal medvirke til at gøre markedet for energi og energieffektivisering gennemskueligt og dermed sikre at forbrugere og virksomheder har den nødvendige viden så de kan drage nytte af mulighederne for energieffektivitet.

Aktiviteter har karakter af kampagner, energirådgivning og andre aktiviteter, der gennemføres som offentlige serviceforpligtigelser af netselskaberne. Aktiviteterne finansieres af forbrugerne via energiregningen.

Regeringen lægger afgørende vægt på at indsatsen er omkostningseffektiv. Det vil sige, at indsatsen skal fremme omkostningseffektive besparelser både for samfundet og forbrugerne, således at omkostningerne til at gennemføre energispareindsatsen betaler sig tilbage i form af lavere energiregninger over en kortere årrække. Specielt skal indsatsen over for virksomhederne bidrage til lavere energiregninger.

I 2002 er der sket en udvidelse af elselskabernes rådgivning af virksomheder. Regeringen lægger vægt på, at indsatsen også fremover har en betydeligt omfang, men regeringen vil overveje, hvordan de energitunge virksomheder, der har indgået aftale om energieffektivisering med Energistyrelsen og dermed får tilbageført en del af CO₂-afgiften, fremover skal indgå i ordningen.

Der er fortsat behov for effektivisering og udvikling af elnetselskabernes indsats. Dette vil bl.a. ske gennem udvikling af bedre evalueringsmetoder og ved at anvende benchmarking. Samtidig vil der i henhold til den politiske aftale af 29. maj 2001 blive arbejdet videre med forsøg med udlicitering af visse aktiviteter, dvs. med at lægge opgaver ud til andre aktører. Formålet hermed er at effektivisere opgavevaretagelsen.

I 2002 er der startet en mere systematisk planlægning af gasselskabernes aktiviteter. Der vil fremover ske en forøgelse af naturgasselskabernes energispareaktiviteter. For fjernvarmeområdet vil der blive igangsat systematiske aktiviteter og dette vil i første omgang ske i de større/mellemstore selskaber.

For el-, naturgas- og fjernvarmeselskaber vil der være tale om aktiviteter der igangsættes på grundlag af en årlig planlægning af indsatsen. Der vil desuden blive tilstræbt en øget koordinering af aktiviteter mellem de tre forsyningsformer gennem samordning af opgavebreve og planlægningsrutiner mv.

Indsatsen over for de offentlige institutioner skal øges. Endvidere vil der blive gjort en indsats for at systematisere og effektivisere indsatsen over for de små og mindre forbrugere for såvel private husstande som for virksomheder og der vil blive arbejdet med informative energiregninger.

Elnet- samt fjernvarme- og naturgasselskaberne skal i forbindelse med fremme af energibesparelser samarbejde og herunder medvirke til at de lokale energispareudvalg bliver et lokalt forum for koordinering af energispareindsatsen. Selskaberne skal også samarbejde med Elsparefonden, herunder fremme elvarmekonvering.

Aftaleordning og energiledelse

Aftaleordningen, som er en del af CO₂-pakken for erhvervslivet, giver energiintensive virksomheder mulighed for at opnå en meget væsentlig reduktion af deres CO₂-afgifter, hvis de indgår en aftale. Virksomhederne, der indgår en aftale, forpligter sig til at gennemføre energibesparende investeringer, som har en tilbagebetalingstid under 4 år, implementere energiledelse og gennemføre særlige undersøgelser.

Der er indgået knap 100 individuelle aftaler og brancheaftaler med energiintensive virksomheder. Omkring halvdelen af industriens samlede energiforbrug er i de virksomheder, som har indgået en aftale. Herudover er der på gartnerområdet indgået en brancheaftale, som omfatter omkring 200 virksomheder og ca. 70% af energiforbruget i gartneribranchen.

Aftaleordningen blev evalueret i 1998, og det blev vurderet, at en fortsættelse af aftaleordningen, forudsat en uændret produktion, i år 2005 ville resultere i reduktion på ca. 6% af virksomhedernes samlede CO₂-emissioner i forhold til et referenceforløb uden aftaler. Over halvdelen af denne reduktion tilskrives kravet om anvendelsen af energiledelsessystemer. Evalueringen viste, at aftaleordningen var et omkostningseffektivt middel til reduktion af energiforbrug og CO₂-udledning, men at der på en række områder kunne gennemføres justeringer, som kunne reducere virksomhedernes omkostninger og forbedre virkningerne af ordningen.

I forlængelse af evalueringen blev aftaleordningen justeret således, at der blev lagt mere vægt på energiledelse, og samtidig blev der ændret i konceptet for særlige undersøgelser.

De særlige undersøgelser blev justeret så sigtet med dem i højere grad end tidligere er at få rettet virksomhedernes besparelsesindsats mod deres kerneprocesser, hvor det er vurderingen at der er betydelige besparelsespotentialer. De særlige undersøgelser skal være med til at synliggøre disse potentialer og dermed danne grundlag for, at der også på lidt længere sigt kan gennemføres besparelser.

Herudover vedtog Folketinget i december 1999 ændring af promskriteriet, bundfradrag og tilskud til energiafgift af rumvarme og varmt vand mv. Desuden blev proceslisten udvidet ligesom rumvarme i særlige tilfælde kan defineres som let proces. Disse ændringer trådte i kraft 1. juli 2002 efter at være blevet godkendt af Europa Kommissionen. Ændringerne betyder bl.a., at der fremover også kan indgås aftaler på rumvarmeenergiforbruget.

Der arbejdes løbende med at udvikle aftaleordningen, så den fortsat synliggør energibesparelser og medvirker til at forankre energibesparelsesindsatsen i virksomhederne. Der arbejdes bl.a. med en revision af kravene til de særlige undersøgelser,

og det er hensigten, at energibevidst projektering, på baggrund af de positive erfaringer hermed, fremover skal indgå med større vægt i aftalerne.

Fremover vil aftaleordningen også skulle ses i sammenhæng med de kommende EU-direktiver om energibeskatning og kvotehandling. Regeringen vil, når disse ordninger ligger i lidt mere faste rammer, overveje om eller hvordan aftaleordningen kan fortsætte, således at den medvirker til en omkostningseffektiv opfyldelse af den danske CO₂-reduktionsforpligtigelse.

Energiledelse er en central del af aftalevirksomhedernes energispareindsats. Energiledelse er den del af virksomhedens ledelsesopgaver, der aktivt styrer virksomhedens energiforhold for at sikre, at energien udnyttes effektivt, således at virksomhedens energiudgifter reduceres mest muligt.

Med henblik på at fremme og forbedre energiledelsen er der udarbejdet en Dansk Standard for energiledelse (DS 2403). Standarden er opbygget efter samme struktur og med samme terminologi som miljøledelsesstandarderne ISO 14001 og kvalitetsledelsesstandarderne ISO 9001 og kan således integreres i disse. Det er også muligt at anvende energiledelsesstandarderne i sammenhæng med EMAS. Energiledelsesstandarderne giver virksomhederne god mulighed for at profilere sig markedsmessigt som en energieffektiv virksomhed. Akkrediteringsgrundlaget for energiledelsesstandarderne er færdiggjort, og det akkrediterende organ, DANAK, kan nu akkreditere certificeringsbureauer, så de kan certificere virksomheders energiledelsessystem efter standarden.

Energiledelsesstandarderne er opbygget med en bredere anvendelse end blot i forbindelse med aftaler for øje, og den kan med fordel anvendes af andre virksomheder end aftalevirksomheder, herunder også i servicesektoren. I efteråret 2001 blev der gennemført en kampagne for at fremme anvendelsen af energiledelse og anvendelsen af standarden. Kampagnen var især rettet mod mellemstore virksomheder uden aftale.

Kampagnen var iværksat af Energistyrelsen og udliciteret til Projekt Værktøjskassen. Projekt Værktøjskassen startede i 1995 og var et tiltag/projekt under Energistyrelsen. Formålet var at udvikle faglige værktøjer til energiledelse, energistyring og energirigtigt indkøb, samt formidle disse faglige værktøjer til relevante partnere. I de senere år har formålet udelukkende været at fremme energiledelse. Projekt Værktøjskassen var finansieret af Energistyrelsens tilskudsordning til energibesparelser m.v. i erhvervslivet, og blev afsluttet i begyndelsen af 2002, da tilskudsordningen faldt bort. Erfaringerne fra Projekt Værktøjskassens arbejde vil bl.a. indgå i Miljøstyrelsens indsats for at fremme integration af energiledelse og miljøledelse.

Regeringen lægger vægt på at anvendelsen af energiledelse fremmes. Det vil bl.a. blive overvejet at stille krav til net- og distributionselskaberne om, at de som en del af deres energirådgivning skal fremme energiledelse.

Energiledelsesstandarden har klare internationale perspektiver. Den kan danne grundlag for udformningen af energiledelsesstandarder i andre lande og for en selvstændig international energiledelsesstandard.

Energibevidst projektering

I forbindelse med den hidtidige energispareindsats i forhold til erhvervslivet har der bl.a. været arbejdet med udvikling af energibevidst projektering og industrielle mærkningsordninger. Denne indsats var primært finansieret via af tilskudsordningen, som nu er ophørt.

Energibevidst projektering er en systematisk metode der bevirker, at der vælges energi- og omkostningseffektive løsninger i forbindelse med nye procesanlæg og bygninger og større renoveringer af anlæg/bygninger. I metoden tages der udgangspunkt i en analyse af de egentlige behov for energitjenester og totaløkonomi, dvs. udover investeringsomkostninger inddrages også drifts- og energiomkostninger i anlæggets levetid.

Der er gennemført en række større demonstrationsprojekter med anvendelse af energibevidst projektering. Disse projekter viser, at det ikke er usædvanligt at spare 50% af energiomkostningerne sammenlignet med konventionelle anlæg og tilbagebetalingstiderne er typisk under 3 år og negativ for visse anlæg. Dette viser, at der kan være tale om en meget omkostningseffektiv metode til reduktion af energiforbruget.

Arbejdet med udbredelsen af metoden, så det bliver normal praksis at anvende energibevidst projektering i forbindelse med alle nye anlæg og bygninger, vil fremover primært blive varetaget af de forskellige interessenter. Bl.a. vil elnet-selskaberne fremover skulle fremme anvendelsen af energibevidst projektering i forbindelse med deres energirådgivning af virksomhederne.

Energispareindsatsen i den offentlige sektor

Energirigtigt indkøb er et centralt element i en aktiv energispareindsats i den offentlige sektor. Hvis der i forbindelse med køb af nye og udskiftning af eksisterende produkter lægges vægt på deres energieffektivitet og omkostningerne over produktens levetid kan der opnås væsentlige besparelser.

Elsparefonden er en central aktør i forbindelse med realisering af elbesparelser i den offentlige sektor, herunder specielt i forbindelse med fremme af energirigtigt indkøb. Som led i indsatsen skal Elsparefonden i de kommende år gøre en særlig indsats omkring energieffektivt kontor- og IT-udstyr.

Elsparefondens *A-klub*, der gør det let for institutionerne at sikre at indkøbene af elforbrugende apparater og udstyr udelukkende omfatter ”A-mærkede” produkter, er et vigtigt element til at fremme energirigtigt indkøb. Folketinget, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Miljøministeriet, Rigsrevisionen og en række kommuner er i dag medlemmer af A-klubben.

A-klubben udnytter de forskellige energimærkningsordninger (se afsnit ovenfor), hvor Energistyrelsen løbende arbejder for ambitiøse kriterier for mærkning af bl.a. kontorudstyr (GEEA og Energy Star).

I tilknytning til A-klubben har Elsparefonden etableret en hjemmeside, hvor man kan se udviklingen i elforbruget i en række institutioner, herunder forbrugets fordeling over døgnet. Hjemmesiden viser, at typisk anvendes omkring 40 % af elforbruget uden for normal arbejdstid.

Styrkelsen af energirigtigt indkøb indgår i den generelle grønne indkøbspolitik via samarbejde mellem Energistyrelsen, Elsparefonden, Miljøstyrelsen og Statens og Kommunernes Indkøbs Service (SKI). Der vil bl.a. blive sat fokus på dokumentation og på proaktiv køberpolitik, dvs. at der ikke alene fokuseres på at vælge det bedste på markedet, men forsøges at trække markedet i retning af øget energieffektivitet. Den offentlige indkøbsportal skal understøtte dette.

Elnetselskabernes samt fjernvarme og naturgasselskabernes energirådgivning yder et værdifuldt bidrag til at fremme energibesparelser i den offentlige sektor. Netselskaberne tilbyder aktiviteter, der støtter energispareindsatsen i den offentlige sektor. Med etablering af de lokale energispareudvalg er der skabt et forum hvor kommunerne og amterne har mulighed for at fremlægge, diskutere og koordinere deres energispareplaner med netselskabernes planer for energirådgivning.

Liberaliseringen af elmarkedet betyder at levering af elektricitet bliver en ny tjenesteydelse som de offentlige institutioner skal købe på markedet. I forbindelse hermed skal de offentlige institutioner *efterspørge energispareydelser*, som kan reducere bundlinjen på regningen. Der skal således ikke alene fokuseres på den lavest mulige pris pr. kWh. Ligesom på andre områder skal den offentlige sektor være med til at præge markedsudviklingen med henblik på at der i markedet også bliver fokuseret på, at leverandørerne af elektricitet kan være med til at reducere forbruget. Energispareydelser bør være en konkurrenceparameter på linje med elprisen.

Tilskud til energibesparelser hos pensionister

Tilskudsordningen, som har eksisteret siden 1993, giver mulighed for at søge et skattefrit statstilskud til energibesparende forbedringsarbejder i boliger beboet af pensionister, som modtager varmetillæg efter lov om social pension. Tilskuddet kan dække op til 50 % af udgifterne til energibesparende foranstaltninger og i alt maksimalt udgøre 25.000 kr. pr. tilskudsberettiget bolig. Bevillingen er i dag på ca. 44 mio. kr. pr. år.

Formålet med ordningen er at tilskynde til iværksættelse af arbejder, der reducerer varmeudgifterne og dermed fremover reducerer udgifterne til varmetillæg. Bygningsforbedringerne, herunder en forbedret isolering, bedre vinduer, osv. medfører imidlertid også bedre indendørs komfortforhold og øger derved boligens brugsværdi og pensionisternes livskvalitet.

På baggrund af evalueringen af ordningen i 1999 er det vurderingen, at der – hvis der alene ses på de opnåede energibesparelser og CO₂-reduktionen – ikke er tale om et omkostningseffektivt virkemiddel. Der er igangsat et arbejde med at vurdere ordningens fremtidige status.

Lokale energispareudvalg

I henhold Energispareloven er der nu etableret 32 lokale energispareudvalg i Danmark til fremme af lokalt samarbejde om og koordinering af energibesparende aktiviteter. Hermed er hele landet dækket.

Net- og distributionsselskaberne (el, gas og fjernvarme) er lovpligtige medlemmer af udvalgene men mange udvalg har også kommuner, amter og andre parter (f.eks. erhvervsråd, boligselskaber, grønne organisationer, o.l.) som medlemmer. Det er meget forskelligt, hvor langt de forskellige udvalg er kommet i forhold til at gennemføre aktiviteter. Nogle udvalg er relativt nyoprettede, mens andre er i gang med aktiviteter som koordinering af rådgivning, etablering af erfa-grupper og kortlægning af energistatus.

Det vurderes, at udvalgene fremover kan spille en central rolle i forbindelse med koordinering og understøtning af energibesparelser i lokalområderne herunder i forhold til indsatsen overfor kommuner/amter.

For at fremme den tværgående informationsudveksling mellem udvalgene og stimulere det videre arbejde blev der i november 2002 afholdt et ”træf” for lokale energispareudvalg og den eksisterende hjemmeside for lokale energispareudvalg er blevet videreudviklet.

I 2003 vil der fortsat blive arbejdet med at styrke erfaringsudvekslingen mellem udvalgene med elektroniske nyhedsbrev og yderligere udvikling af hjemmesiden samtidig med, at der vil blive udviklet en særlig inspirationspakke til udvalg, der har svært ved at komme i gang. Det kan f.eks. være en samling af gode ideer, brochurer, m.v. udviklet af andre udvalg kombineret med at repræsentanter for et eller flere andre udvalg, Energistyrelsen og sekretariatet for de lokale energispareudvalg deltager i et møde i de aktuelle udvalg.

Der vil endvidere blive gennemført en opfølgning af om alle de lovpligtige medlemmer deltager i de relevante udvalg. Endelig vil der blive truffet forberedelser til gennemførelse af en større erfaringsopsamling og evaluering af udvalgenes aktiviteter i 2004 (opgavebeskrivelse og indhentning af tilbud/udbud, mv.).

Information om energibesparelser

Information om de mest effektive energiløsninger er et centralt virkemiddel i en markedsorienteret tilgang. Energistyrelsen har tidligere iværksat informationsindsatser inden for flere områder bl.a. energiruder, energiledelse og energibevidst projektering, og der er dermed gennemført kampanjer og udviklet en lang række publikationer og hjemmesider mv.

Fremover vil Energistyrelsen arbejde med at forbedre informationen til virksomheder og forbrugere om energibesparelser. Som led heri vil der blive udviklet en strategi for den fremtidige informationsindsats til fremme af energibesparelser.

En række aktører bl.a. netselskaberne benytter også information som virkemiddel til at fremme energibesparelser, og strategien skal derfor tage højde for, hvordan Energistrelsens initiativer bedst muligt koordineres med andre aktørers aktiviteter. Endvidere skal strategien tage udgangspunkt i, at energiforbrugerne fortsat skal kunne drage nytte af erfaringerne fra tilskudsordningen til energibesparelser mv. i erhvervslivet (hjemmesider, publikationer mv.). Det overvejes at basere indsatsen på en web-løsning.

7. Nye energispareinitiativer

I forlængelse af de politiske aftaler af 29. maj 2001 og 19. juni 2002 vil regeringen iværksætte nedenstående nye initiativer til styrkelse af energispareindsatsen. Initiativer skal medvirke til opfyldelse af de aftalte målsætninger vedrørende energibesparelser.

Fremme af særligt energieffektive køl/frys-produkter

Energimærkningen har i kombination med Elsparefondens og elnetskabernes kampagner medvirket til at omkring 60% af de solgte køl/frys-produkter er A-mærkede og andelen er fortsat stigende. Der eksisterer i dag produkter, som er betydelig mere energieffektive end A-kravene, og der kan opnås væsentlige besparelser hvis salget af disse særligt energieffektive produkter øges. Med henblik herpå vil Energistyrelsen anmode Elsparefonden i de kommende år at gennemføre en særlig indsats for at fremme salget af disse produkter. Udgangspunktet er, at fonden som led i denne indsats i en periode giver tilskud til de særligt energieffektive produkter.

Udfasning af traditionelle termoruder - frivillig aftale

I forbindelse med udskiftning mv. af termoruder i eksisterende bygninger anvendes der fortsat i betydelig udstrækning traditionelle termoruder tiltrods for at de energieffektive energiruder er privatøkonomiske meget attraktive og medfører en væsentlig komfortforbedring. Ved anvendelse af energiruder kan der opnås betydelige energibesparelser. Samtidig kan der opnås væsentlige besparelser gennem anvendelse af bedre vinduesløsninger, herunder fortsatsløsninger.

På denne baggrund satser regeringen på at indgå en aftale Glasbranchen, der skal sikre at salget af de traditionelle, ineffektive termoruder til normale formål reelt ophører. Samtidig skal aftalen fremme salget af energieffektive vinduesløsninger.

Stramning af bygningsreglement

Bygninger har generelt en meget lang levetid. Det er derfor vigtigt, at nye bygninger har en god energimæssig standard således at de kan i mange år fremover kan medvirke til at reducere varmekonsum og dermed forbrugernes energiomkostninger. I det nye EU direktiv om energieffektivitet i bygninger, der er vedtaget af EU i Danmarks formandsperiode, lægges der op til at medlemslandene skal vurdere mulighederne for at stramme energikravene hvert 5 år.

I lyset af, at det i dag er muligt at reducere energiforbruget væsentligt under det niveau, som er fastlagt i det nuværende Bygningsreglement fra 1995/98 vil regeringen stramme energibestemmelserne i bygningsreglementerne, som har hjemmel i Byggeloven. De nye energibestemmelser skal træde i kraft senest den 1. januar 2005.

Udgangspunktet er en stramning af energikravene med 25-30 %, men de konkrete krav vil blive fastsat ud fra en vurdering af de teknologiske muligheder, og ud fra at kravene skal afspejle ønsket om såvel samfundsøkonomiske som privatøkonomiske rentable energibesparelser.

Det største besparelspotentiale er imidlertid i de eksisterende bygninger, hvor der i mange tilfælde kan opnås betydelige besparelser. Specielt i forbindelse med ombygning, forbedring, renovering, byfornyelse mv. kan der normalt opnås store besparelser til rimelige omkostninger.

Regeringen vil derfor, bl.a. i lyset af EU-direktivet om energieffektivitet i bygninger, overveje hvordan energikravene i forbindelse med forbedringer mv. af de eksisterende bygninger kan strammes.

Effektivitetskrav til nye kedler samt cirkulationspumper

Der kan på en række områder opnås væsentlige og meget rentable energibesparelser ved installering af energieffektive produkter når de eksisterende produkter alligevel skal udskiftes. Det gælder bl.a. i relation til olie- og gaskedler samt cirkulationspumper til varmforsyning. På disse områder er de energieffektive produkter generelt meget rentable for forbrugerne, men på grund af en række barrierer mv. udgør de energieffektive produkter kun en begrænset del af salget. I forhold til disse produkter kan forbrugerne generelt ikke gennemskue markederne.

Et effektivt virkemiddel til at sikre, at nye olie- og gaskedler samt cirkulationspumper til varmforsyning er energieffektive er indførelse af energieffektivitetskrav til disse produkter, og regeringen vil undersøge mulighederne for at indføre effektivitetskrav enten via en ændring af byggelovgivningen eller inden for rammerne af den eksisterende lov om normer for energieffektivitet i energiforbrugende udstyr. Mulighederne skal vurderes nærmere i forhold til EU-retten. Flere EU-lande har dog allerede indført strammere krav til kedler.

Styrkelse af energispareindsatsen i den offentlige sektor

Regeringen vil styrke energispareindsatsen i den offentlige sektor. Der stilles i dag store krav om generelle effektivitetsforbedringer i den offentlige sektor. Det gælder naturligvis også anvendelsen af energi. Den offentlige sektor skal gennemføre de energibesparelser, som er økonomisk fornuftige. Som rettesnor bør gennemføres de besparelser, hvor ekstrainvesteringen har en fornuftig tilbagebetalingstid. Herigennem kan den offentlige sektor være med til at ændre markederne for de forskellige produkter og ydelser og dermed ændre udviklingen i de andre sektorer.

Set i forhold til det samlede energiforbruget er forbruget i den offentlige sektor relativt lille, men den årlige udgift til indkøb af energi er dog 6-8 mia. kr. pr. år.

Med henblik på at styrke energispareindsatsen i den *statslige sektor* vil regeringen:

- *Styrke energirigtigt indkøb i de statslige institutioner.* Udgangspunktet er, at institutionerne skal købe energieffektive produkter (A-produkter, produkter

med Energipilen, mv.) med mindre disse produkter ikke med hensyn til funktion, kvalitet og økonomi lever op til rimelige krav. Økonomi- og erhvervsministeriet har gjort de øvrige ministerier og de statslige institutioner opmærksom på muligheden for at blive medlemmer af A-klubben.

- *En revision af cirkulæret fra 1995 om energieffektivisering.* Det ny cirkulære vil indeholde en styrkelse af energiledelsesprincippet. Forpligtelserne til at udarbejde planer for gennemførelse af energibesparende aktiviteter vil blive udvidet. Udgangspunktet er, at de statslige institutioner gennemfører energibesparelser med en simpel tilbagebetalingstid på under 5 år, såfremt investeringerne kan tilpasses de eksisterende budgetmæssige rammer. Grønne regnskaber og energibevidst projektering bliver andre centrale elementer i de kommende regler.
- *Synliggørelse og bench-marking af energiforbrug.* Som led i styrkelsen af indsatsen skal institutionerne synliggøre deres energiforbrug, og der skal være mulighed for at sammenligne forbruget på tværs af institutioner mv. Dette initiativ vil blive gennemført i samarbejde med Elsparefonden.

På *det kommunale område* vil der blive taget følgende initiativer, der sigter på at fremme den *frivillige* energispareindsats i den kommunale sektor:

- Information om initiativer, som kan være med til at fremme indsatsen for energirigtige indkøb, herunder om medlemskab af Elsparefondens A-klub.
- Som udgangspunkt bør besparelsesinitiativer som har en tilbagebetalingstid på mindre end 5 år gennemføres, såfremt investeringerne kan tilpasses de eksisterende økonomiske rammer mv. Som led heri kan ELO-rapporterne med mellemrum sammenfattes i en samlet plan for energispareindsatsen i kommunen.
- Kommunerne motiveres til som en del af det liberaliserede energimarked at efterspørge energispareydelser eller at indgå kontrakter, som giver energileverandørerne incitament til at reducere energiforbruget. Fx kan der indgås kontrakter om køb af energitjenester, hvor der fokuseres på den samlede energiudgift ikke alene på energiprisen.
- For at forbedre grundlaget for besparelsesindsatsen i kommunerne gennemføres en undersøgelse af barrierer for energibesparelser i kommunen. Undersøgelsen vil bl.a. belyse kommunernes energipolitik, barrierer for gennemførelse af rentable energibesparelser og erfaringer med tidligere energieffektiviseringer. Endvidere afholdes et aktørseminar, hvor relevante aktører kan diskutere, hvad der skal til for at få gennemført flere energibesparelser i kommunerne. Resultaterne af ovennævnte undersøgelse vil sammen med andre relevante erfaringer og idéer indgå i en inspirationsdebat, der tænkes at munde ud i konkrete handlingsforslag.

Som et tværgående initiativ vil Elsparefonden i samarbejde med netselskaberne blive anmodet om at sætte særlig fokus på nedbringelse af elforbruget uden for normal arbejdstid. Som led heri kan der fx udarbejdes målrettet informationsmateriale om hvilke initiativer der kan tages. Netselskaberne kan også gøre dette til et særligt tema i deres energirådgivning af de offentlige institutioner.

Reduktion af standby forbruget

En betydelig del af elforbruget anvendes efterhånden i forbindelse med standby. I husholdninger udgør standby forbruget i forbindelse med TV, video, musikanlæg, IT-udstyr, opladere mv. typisk omkring 10 % af det samlede elforbrug. I forbindelse med kontorarbejdspladser viser målinger, at omkring 40 % af elektriciteten i mange tilfælde anvendes uden for normal arbejdstid. En betydelig del heraf er standby forbrug. Teknisk er der i de fleste tilfælde gode muligheder for at reducere standby forbruget væsentligt.

Økonomi- og erhvervsministeren vil inden udgangen af 2003 fremlægge en handlingsplan med forslag til initiativer, der kan medvirke til at reducere standby forbruget. Handlingsplanen vil specielt fokusere på kontorområdet, hvor der er et betydeligt standby forbrug, ikke mindst inden for IT-udstyr. Handlingsplanen vil bl.a. vurdere mulighederne for at skabe større åbenhed omkring offentlige institutioners elforbrug, og det vil blive undersøgt, hvordan elforbruget til elektriske opladere kan reduceres.

Styrkelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter

På en række områder findes der allerede energieffektive teknologier, som kan betyde store besparelser i energiforbruget. Der er imidlertid brug for en forsknings- og udviklingsindsats vedrørende energibesparelser, som kan være med til udvikle endnu bedre produkter og dermed fremme energispareindsatsen på lidt længere sigt. Samtidig kan en forsknings- og udviklingsindsats være med til at gøre de energieffektive løsninger mere konkurrencedygtige.

Regeringen har derfor besluttet, at godkende at elnetskabernes tilskud til forskning og udvikling vedrørende energieffektivisering øges fra 10 mio. kr. pr. år til ca. 25 mio. kr. pr. år.